

Ce îl determina pe Constantin Brâncuși să-și construiască singur obiectele pe care le folosea ?

Știm că Maestrul cânta la vioară, dar cum, căci probabil nu avea habar de note muzicale (dar cine poate știi ? Poate că învățase, fiind eminamente un autodidact). Și-a construit singur propria vioară în copilărie, deși cu certitudine nu era un lutier dedicat. Să fi repetat experimentul și la Paris, reconstruindu-și propria vioară ? Pipele cu certitudine și le-a făcut singur, probabil că dacă vindea din ele, mai făcea rost de bani pentru nimicuri gen mălai și griș. Fotoliul masiv din lemn în care îl vedem într-o fotografie era sigur cioplit de el. Dar când nu i-a mai fost de folos, nu l-a aruncat, ci a refolosit lemnul (fie pentru altceva, fie ca să facă focul, fie pentru pipe ca să le vândă).

Unul dintre busturile de debut, acela al medicului Carol Davila l-a realizat pentru a-și finanța călătoria în vestul sălbăticit, în ținuturile unde și Nicolae Iorga scrie că e iadul pe pământ. Probabil la Paris, Nicolae Iorga a fost hărțuit de "marginali" locali într-una din călătoriile de explorare a Parisului. Împreună cu un prieten, căutam ceea ce se numește "chateau" și am ajuns cu transportul public într-un asemenea loc unde era într-adevăr un chateau, dar un chateau d'eau. Acolo ne-au luat urgent în primire un grup de tineri (mai mici ca vârstă decât noi, dar tare mulți și care aveau o problemă extrem de majoră "avec les beurres", căci iubeau soarele sau erau bronzăți încă din incubator ?). Am renunțat după această experiență neplăcută să mai vizităm "le chateau d'eau". De unde conchidem cât de importantă e apa pentru rârâiți dacă o țin încuiată într-un chateau.

Brâncuși a primit jumătate din bani înainte pentru bust, dar restul l-ar fi primit după întrunirea unei comisii de "părelnici", care cereau alt nas unul, altă ureche altul. Așa că Brâncuși le-a zis ceva de originea lumii și a plecat pe jos spre vest. Era un om cu care nu era de glumit și nu îi înțelegea pe cârcotași. Dar cât de bine știa franceză ? Cum învățase, după ce dicționare ? Dicționarele înseamnă hârtie (cârbune), dar sunt cioplite mai fin și industrial, ori dacă nu erau "marca Brâncuși", de ce să fi dat bani pe ele ? Ce sens avea ? Risipă ! Baghetele lungi de pâine puteau să-i servească ca bastoane, dar de ce să le fi cumpărat când avea ceaunul lui pentru mămăligă și vatră pentru foc ? Ce rost avea ?

E redată adesea opinia sa despre cei care îi consideră arta drept abstractă. Folosește un cuvânt derivat din românescul beci, este și în română, dar în franceză pare ceva mai dur.

Despre artizanul Constantin Brâncuși

Scris de Valentin-Claudiu I. DOBRE
Marți, 16 Noiembrie 2021 14:39 -

Probabil că la repetat mecanic, nepercepând "incorectitudinea politică" a termenului de "imbecil" (se spune că se datorează carenței de iod). Ori i s-a atribuit folosirea acestei exprimări. Că era neaoș, că le mai zicea și pe limba populară e clar, dar că se abținea de la judecăți și asta este clar. Ce îl definea cel mai mult ? O încăpățănare de temut, o autonomie (autarhie) de invidiat. Unde s-a adăpostit în drumul spre Paris ? Cum, nu erau crengi groase destule și scorburile în arbori masivi ? La un moment dat a făcut pneumonie și a căzut pe mâna unor măicuțe. Conchidem că crengile, ramurile, frunzele nu apărau suficient de ploaie dacă aceasta era torențială.

Să fi fost adeptul orezului ? Cum, nu crește orezul cel bun în deltele marii Chine, care deversează apele industriale în mările răsăritene ? E posibil ca orezul să fi fost mai scump, fiind de import. Dar arpacașul ori mălaiul ?

Așa trăia Marele artist la Paris. Căci era singurul civilizat dintr-un oraș cu "cai nebuni" (Crazy Horse) și mori roșii (Moulin Rouge) ne e clar. Adică un oraș al prostituției, unde omul nesălbăticit ține doar calea "métro-dodo-bouleau". Ori, Constantin Brâncuși nu era om de compromis. Străinii sunt supravegheați la Paris (deci arhivele serviciilor foarte secrete rârâite sunt utile pentru scenarii de filme despre Brâncuși ori Antioh Cantemir). Cum, ar fi și ele scrise tot de "părelnici" ?

Până la urmă ce mai e natural în ziua de astăzi ? Aflați că există un logaritm care așa se numește: natural. E ceea ce mai este natural astăzi. Dar la Brâncuși totul era natural: pipa, fotoliul, vatra, ceaunul, terciul, chiar și apa de ploaie strânsă în butoaie, apoi fiartă la vatră. De aceea, opera sa e modernă și organică (ouă, păsări, principese X și iubita sa maghiară: Margit Pogány).

Scris pro-bono trei noiembrie 2021, trimis la sighet-online.

Scris de Gheorghița N. Dobre și Valentin-Claudiu I. Dobre din surse scrise și internet